

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION NOVEMBER 2019

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE: LEPHEPHE II SEPEDI FIRST ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER II

Nako: diiri tše 2½ 100 meputso

HLOKOMELA

- 1. Lephephe le le na le matlakala a 6, kgonthišiša gore a feletše.
- 2. Araba dipotšišo ka moka, gomme o šomiše mareo a maleba a Sepedi.
- 3. O tla lahlegelwa ke meputso ka mopeleto wo o fošagetšego.
- 4. Ngwala ka bothakga.

IEB Copyright © 2019 PHETLA

KAROLO YA A PADI

KEKANA, M. A. 1989 – NNETE FELA

POTŠIŠO YA 1

Bala setsopolwa se ka tsinkelo gore o kgone go araba dipotšišo tša go se latela.

Basindikheithi ba be ba meletša Ariel mare ba mo duma ba mo lebeletše a sepela ka go rata pele ga bona, ba mo tšhabišwa ke Bubbles fela go mo kgoma. Maphodisa le ona a be a gahlana naye mekgotheng le kae ba mo fete ba dutše ba re ba a mo nyaka. Ka mo Kwena o be a ikana a galefile gore o ile go lata Ariel a mo gagolaganye diripanaripana tša go felela fase ka diatla ge go kgonega ka lebaka la gore a tšea lekgarebe la gagwe. Basindikheithi e be e le bona ba swerego bothata ka go phela ba mo thibela gore a ka ya a yo dira thato yeo ya gagwe godimo ga Ariel ka pela ka mo a nyakago. Ba be ba tseba gore ge a ka atlega ka go dira thato yeo ya gagwe o be a tlo thesolla kotsi yela e tšwago ka thokong ya Bubbles.

Ba be ba sa nyatše polelo ya Bubbles le gannyane. Go bolela nnete, Bubbles e be e le tlhobaetšo ye kgolo ya bona matšatšing a. O be a ba tšhoša. E bile a ba bintšha gare. **Ba be ba mo nyaka ka mahlo a mahubedu** ba sa kgone go tseba gore ba ka mo hwetša kae. Seo se be se dira gore ba be mogaung wa gagwe, a be le maatla godimo ga bona. A ba bofile tsi, a ba rarile mo ba šitwago le ke gore ba ka dirang.

Ge go le ka mokgwa wo, ba bangwe ba *basindikheithi* ba ile ba rera go šomiša Noko go hwetša morwediagwe ...

[Letl. 187]

1.1	Hlaloša kamano ya Kwena le Bubbles.	(1)
1.2	Go ya ka tsebo ya gago ya puku ye, na thato/tumo ya Kwena ye go bolelwago ka yona ke efe? O be a hlohleletšwa ke eng go dira seo?	(2)
1.3	Hlaloša gore ke eng seo se bego se dira gore <i>sindikheithi</i> e meletše Ariel mare, o be o bontšhe lebaka leo le bego le ba palediša go phethagatša morero wa bona.	(2)
1.4	Hlaloša gore sindikheithi e tsebile bjang gore Bubbles o khutile kae.	(2)
1.5	Noko ke motswadi yo a bontšhitšego lerato baneng ba gagwe. Fahlela kgopolo ye ka mehlala go tšwa pukung. Neela dintlha TŠE PEDI fela.	(2)
1.6	Ka dintlha TŠE TLHANO (5) bontšha magato ao a tšerwego ke Ariel go kgonthišiša gore basenyi ba humana kotlo yeo e ba swanetšego.	(5)
1.7	"Ba be ba mo nyaka ka mahlo a mahubedu", mmolelwana wo o tšweletša maikutlo afe?	(1) [15]

POTŠIŠO YA 2

- 2.1 Bontšha o be o sekaseke ka boripana ka fao megabaru e ka hlolago tshenyo le dillo bophelong. Fahlela ka mehlala go tšwa pading ye. (10)
- 2.2 Bontšha ka fao mongwadi a tšweleditšego maitshwaro a Bubbles pading ye, ka dintlha TŠE TLHANO (5). (5) [15]

POTŠIŠO YA 3

Badišiša setsopolwa se se latelago gore o kgone go araba dipotšišo tša go se latela.

"O a bona, dipapadi ke selo seo ke tlogago ke sa se rate ge sebapadišwa go gapeletšwa go ba nna." Ke Ariel a lebega kotsi. "O a nkwešiša naa?"

Monagano wa Bubbles o be o tloletše go ikgoboketšeng ka pela o iphahlele: "Ga-ga ke-ke tsebe se o bolelago ka sona bjale." A bolela a gagaetša nke ke motho a nyaka lešoba la go tšhaba moo a phonyokge.

"O a tseba." Ke Ariel a šupa ka monwana a gatelela.

"Bona mo, ga ke setlatla bjalo ka ge o nagana. Selo sela sa go utswiwa ga sengwalwa ke morero wo o ..."

[Letl. 98]

Tšwetša pele poledišano ye ya ka godimo ka mokgwa wo o kgodišago go fihla ge Ariel a botša Bubbles gore o a tseba gore nonwane yela ya go thelela ga Karabo ke maaka. (O se lebale go šomiša ditšhupasefala/ditaetšosefala).

Kabo ya meputso

Sebopego sa poledišano (2) Dintlha (8)

[10]

IEB Copyright © 2019 PHETLA

[&]quot;Aowa!"

POTŠIŠO YA 4

Sekaseka *Nnete Fela* o lebeletše teori ya Thulaganyo le dikokwane/magato tše di latelago, o tsopola mehlala ya maleba go tswa pukung.

Teori	(2)
Kalotaba	(4)
Phekgogo/Sethakgodi	(4)
Sehloa	(4)
Tlemollahuto/Khunollahuto	(3)
Tšhomišo ya Polelo	(3)

[20]

60 meputso

KAROLO YA B DINGWALWAŠOMIŠWA

POTŠIŠO YA 5

Araba potšišo E TEE go tše di latelago, gomme setšweletšwa sa gago se be botelele bja mantšu a go se fete 200.

Lebeledišiša diswantšho tše di latelago gore o tle o kgone go araba dipotšišo.

[<www.google.com>]

[<www.google.com>]

5.1 Naga ya rena e aparetšwe ke ditiragalo tša go swana le tše di tšwelelago diswantšhong tša ka godimo. Yo mongwe wa baotledi ba difatanaga tše yo a hlokofetšego ke malomeago. O kgopetšwe go ngwala tša **bophelo bja mohu**.

GOBA

5.2 Moloto le Mabore ba boledišana ka ditiragalo tše di tšwelelago diswantšhong tša ka godimo. Ngwala **poledišano** ya bona yeo ba tšweletšago maikutlo a bona le dikakanyo tšeo ba nago le tšona go šireletša badudi ba mo nageng.

[30]

IEB Copyright © 2019 PHETLA

POTŠIŠO YA 6

Araba potšišo E TEE go tše pedi tše di latelago. Setšweletšwa sa gago se be le mantšu a 100 go iša go 120.

Lebeledišiša diswantšho tše di latelago gore o kgone go araba dipotšišo tša go di latela.

[<www.google.com>]

[<www.google.com>]

6.1 Go na le tlhaelelo ya meetse mo o dulago gona. Ngwalela badudi ba naga ya geno **ditaelo** o tšweletše mekgwa ye mekaone ya go boloka meetse.

GOBA

6.2 Ka baka la bothata bjo bo aparetšego naga ya geno bjo bo tšwelelago diswantšhong, o tšere sephetho sa go epa meetse gore o tle o a rekišetše badudi ba dinaga mabapi. Thala **papatšo** o bapatše kgwebo ya gago.

[10]

40 meputso

Palomoka: 100 meputso